

NETOP *nyt*

nr. 4 • december 2008 • 5. årgang

NETOP er et netværk af aftenskoler
og folkeoplysende foreninger

Kom til Fleksibel workshopdag

Desuden i dette nummer:

Dansen om en ny folkeoplysningslov

Med Grundtvig til fitness

Nyere, bedre og hurtigere hjemmesider

NETOP

Folkeoplysningens brede nytteværdi

Efteråret har bragt to markante initiativer for folkeoplysningen. Dels har Venstre udarbejdet oplæg om folkeoplysning: "Det folkelige engagements betydning", og dels fremsætter Bente Dahl i egenskab af folketingsmedlem forslag til beslutning i folketinget om styrkelse af folkeoplysningen.

Det er længe siden at vores område i den grad har været i vælten.

Undervisningsministeren har kvitteret med et forslag om nedsættelse af et udvalg der skal komme med betænkning om folkeoplysningen. Udvalgets kommissorium ligger ikke klar endnu, men fremtidens folkeoplysning vil være et centralt arbejdsfelt, og det er overvejende sandsynligt, at begreberne nytte og udbytte bliver centrale for udvalgets arbejde.

Og her er der risiko for, at 'samfundsnytte og udbytte af folkeoplysningen' omsættes til konkrete indsatsfelter. Man kan sagtens forestille sig integration, folkesundhed, klimaindsats og beskæftigelsesfremme bliver nogle af dem.

Men der skal også gøres plads til, at samfundsnytte får en bredere definition. Baret skal ikke trækkes ud med det snavsede badevand, og derfor ligger der en opgave i at synliggøre de positive effekter, folkeoplysningen allerede i dag giver tilbage til samfundet:

- kulturel og medmenneskelig aktivitet i lokalområderne,
- videreførelse af håndværkstraditioner,
- den frie folkeoplysning som ramme for det forpligtende

fællesskab og som det konkrete udtryk for det aktive medborgerskab.

Der bliver nok at tage fat på i det nye år.

Bernhard Trier Frederiksen
Sekretariatsleder

MEDLEMSBLAD FOR:

NETOP

Gammel Kongevej 39G, 1.
1610 København V
Telefon 33 93 00 96
Fax 33 33 00 96

NETOP Kerteminde
Gedskovvej 3
5300 Kerteminde
Telefon 63 32 20 96
Fax 63 32 20 97

www.netoplysning.dk
info@netoplysning.dk

Redaktion:

Bernhard Trier Frederiksen, ansvarshavende
Martin Hansen, redaktør

Redaktionsudvalg:

Søren Bjørnøen, Hovedstadens Husflid
Henriette C. Andersen

Layout:

Martin Hansen

NETOPnyt udsendes til NETOPs styrelse samt til skoleledere og bestyrelser i NETOPs lokalforeninger. Desuden sendes bladet til NETOPs kollektive medlemmer (Dansk Husflid og Det radikale Venstre), samarbejdspartnere, og personer med tilknytning til folkeoplysningen.

NETOPnyt skal:

informere om NETOP og netværkets aktiviteter og om folkeoplysningen generelt; skabe debat om folkeoplysningen og de dertil knyttede fag, metoder og holdninger; inspirere

til nye aktiviteter og udvikling af gamle; være forum for idéudveksling; anmelde nyt relevant materiale til brug i folkeoplysningen; være et kulturorgan og fortælle om de forskellige lokalforeninger i NETOP.

Alle kan indsende relevante indlæg.

Redaktionen forbeholder sig ret til eventuelt at forkorte uopforderede indlæg. De synspunkter, der udtrykkes i bladet, er ikke nødvendigvis NETOPs synspunkter. Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Tryk: Øko-Tryk

Oplag: 1500 eks. 4 gange om året.

Næste deadline: 4. februar 2009

Forsiden: På NETOPs fleksible workshopdag den 17. januar vil der være en masse, forskellige, relevante emner at arbejde med. (Grafik: Martin Hansen)

ISSN 1603-6166

Husk

NETOPs Klimakonkurrence 2009

Få den bedste idé til fremme af miljøet og klimaet og vind 10.000 kroner til din forening! Det er det kontante bud fra NETOPs styrelse.

Der er handling bag ordene, når NETOP sætter fokus på klimaændringerne i de kommende år. Styrelsen mener, det er helt oplagt, at folkeoplysningen – og dermed NETOPs foreninger – tager et ansvar for de udfordringer, klimaet byder os. Foreningerne har den tætte kontakt med en meget stor del af Danmarks befolkning, og foreningerne har dermed en oplagt mulighed for at informere og opfordre til handlinger. Derfor forsøger NETOP at inspirere til en masse forskellige klimarelaterede aktiviteter. En af de første fik startskuddet på landsmødet i Kolding. Her præsenterede Tinne Hansen styrelsens nye tiltag: NETOPs Klimakonkurrence 2009.

Indsend den bedste ide til et bedre klima. Alle ideer, der forbedrer klimaet er velkomne.

Styrelsen forestiller sig, at løsninger kan være et apparat (eller dele heraf), et koncept, en ny måde at gøre tingene på eller noget helt fjerde – blot det fremmer et bedre klima.

Løsningen

- må gerne afleveres som udførlig beskrivelse eller tegninger,
- skal være nem at bygge,
- skal være billig at udføre,
- må ikke være farlig,
- skal spare ressourcer og
- skal kunne spredes gennem folkeoplysning.

Betingelser

- Ingen må have ophavs- eller patentret til løsningen.
- Løsningen må kunne bruges af andre NETOP foreninger i aktivitetssammenhænge.
- Dommerne forbeholder sig ret til ikke at præmiere nogen af bidragene.
- Frist for aflevering af idé er den 1. marts 2009.
- Løsning indsendes til NETOP, Gl. Kongevej 39G 1.sal, 1610 København V
- Vinderen bliver offentliggjort på landsmødet 2009.

Præmie

10.000 kr., som gives til en forening – og frit kan bruges af foreningen.

Dommer panel

Bente Dahl, Landsformand for NETOP.

Ib Solvang, tidligere sekretariatsleder i Dansk Husflidsselskab

Rasmus Banke, civilingeniør og rådgiver i Danfoss

Fleksibel workshopdag i NETOP

AF MARLENE BERTH NIELSEN *Foreningskonsulent*

Kom og mød dine venner, kolleger og bekendte fra NETOP foreninger landet over og få samtidig redskaber til at toptune din forening. Det kunne være den lange overskrift på NETOPs nye kursustiltag – fleksibel workshopdag. Sæt kryds i kalenderen lørdag den 17. januar.

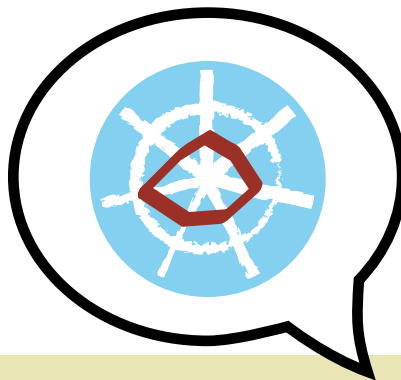
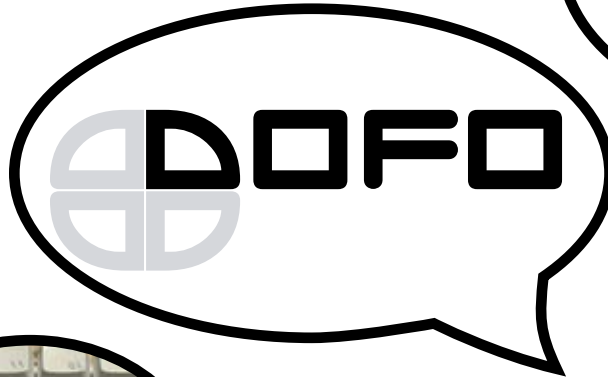
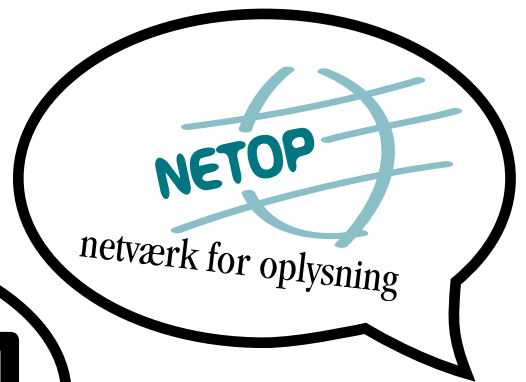
Kombinationen af læring, Erfaringsudveksling og det sociale fællesskab er ofte det, der trækkes frem som det mest positive ved vores årlige landsmøde. Det er fortrinsvis lørdagen, der giver disse muligheder. Én dag om året er dog ikke meget. Samtidig har vi på sekretariatet en fornemmelse af, at der er masser af folk, der gerne vil lære noget af vigtighed for deres virke i foreningen, men som ikke deltager på landsmødet. Det kan være, man har svært ved at afsætte en hel weekend. Vi hører også rundt omkring om forskellige behov for introduktion til NETOP, til folkeoplysningsloven, til lønadministration og meget andet, samtidig med at folk har en mulighed for at møde andre

foreningsfolk. Det gælder måske især nyere bestyrelsesmedlemmer og skoleledere. Endelig har vi jo i NETOP en række redskaber og servicetilbud, der kan hjælpe skoleledere og bestyrelser med at drive foreningen.

Behov for en workshopdag

Alt det førte til, at vi på sekretariatet fik idéen til at lave en fælles kursusdag for alle i NETOP foreningerne. Workshopdagen henvender sig bredt til alle. Det være sig nye som gamle bestyrelsesmedlemmer, nye som gamle skoleledere og nye som gamle ansatte. Da det er en dag, der udelukkende består af workshops, vil nogle af disse nemlig primært henvende sig til nyere

folk, for eksempel et oplæg om folkeoplysningsloven, introduktion til NETOP, introduktion til NETOPs puljer. Andre henvender sig til begge målgrupper og er fagligt orienterede, som for eksempel en workshop om markedsføring, hjemmesider, it-sikkerhed, DOFO, lønadministration, lærerpleje og lærerportal, realkompetencer i aftenskolen, fleksible tilrettelæggelsesformer og meget andet. Endelig vil der være enkelte workshop for dem, der allerede er i gang med administrationssystemerne, for eksempel "Spørg om DOFO", "Spørg om løn". Vores udgangspunkt har været at lave en dag, der fokuserer på den viden og de redskaber og servicetiltag, vi har i landsforbundet.

Workshopdagen byder på en lang række forskellige, interessante emner.

Idéen er at udbrede kendskabet til disse muligheder til så mange foreningsfolk som muligt.

Fleksibilitet

Samtidig med at vi sætter fokus på de interne redskaber og servicetiltag, der kan toptune jeres foreninger, er det også vigtigt, at dagen indbyder så mange foreningsfolk som muligt til deltagelse. Derfor har vi gjort dagen så fleksibel som muligt. Det betyder, at man ikke behøver at deltage i hele dagen, men at man efter eget behov og egne interesser kan tilmelde sig lige de workshops, man vil. Er man således kun interesseret i én bestemt workshop, der for eksempel ligger først på eftermiddagen, kan man vælge at komme til frokost,

spise sammen med de andre, deltage i workshoppen, få en tår eftermiddagskaffe og sige farvel igen. Omvendt kan det være, at der er andre, der først ”møder ind” til eftermiddagskaffen. For at give størst mulig fleksibilitet, vil der også være enkelte workshops, der udbydes to gange samme dag.

Fællesskabet

Ud over det faglige og fleksibiliteten er der en tredje faktor, der også skal plejes – nemlig mødet mellem NETOP-folk. Derfor slutter vi workshopdagen af med at spise middag sammen om aftenen, hvor der er ekstra god plads til at få snakket sammen.

En lørdag midt i landet

Vi håber, at vi med en sådan fleksibel workshopdag kan tiltrække nogle af alle jer, der plejer at komme på landsmødet. Men vi håber også, at vi kan tiltrække en masse af jer, vi ikke ser så tit. Det foregår lørdag den 17. januar 2009 fra kl. 10.00 – ca. 20.00 på Brogården i Middelfart. Synes du, det lyder som en spændende ny mulighed, så hold øje med indbydelsen eller vores hjemmeside www.netoplysning.dk. Du er også velkommen til at kontakte sekretariatet på telefon 33 93 00 96 og få tilsendt en indbydelse.

På Christiansborg
taler de nu om at
revidere folkeoplys-
ningsloven.
(Foto: Martin
Hansen)

Dansen om en ny folkeoplysningslov

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

De første, forsigtige dansetrin er ved at blive taget i det, vi håber, bliver en fornøjelig dans omkring en ny lov for folkeoplysningen. Regeringen byder nu selv op.

Den eksisterende lov for folkeoplysningen i Danmark har efterhånden nogle år på bagen. Og med tiden har omgivelserne og realiteterne ændret sig så me-

get, at en helt ny lov er mere end en overvejelse værd. Venstre har med Britta Schall Holberg i spidsen – og Bertel Haarder lige bagefter – lavet et

oplæg om folkeoplysningen. Til sidst i oplægget foreslår de, at der nedsættes et folkeoplysningsudvalg, der skal kigge på folkeoplysningens vilkår i dag, og på baggrund af dette se på revisionen af loven.

NETOPs formand, Bente Dahl, har i Folketinget på vegne af Radikale Venstre fremsat et beslutningsforslag, hvor det foreslås at nedsætte en kommission, der skal kigge på mulighederne for at forbedre folkeoplysningens

vilkår.

For NETOP og de andre oplysningsforbund er det nu opgaven at komme med på banen, og derfor er det tid til at gøre sig overvejelser i forhold til en ny lov.

Verden ændrer sig

”Vi i folkeoplysningen har igen længere tid efterspurgt et bedre lovgrundlag,” siger NETOPs formand, Bente Dahl, og fortsætter: ”Den eksisterende lov er fra en tid, hvor langt den største del af undervisningen foregik på traditionel vis med en underviser ved katederet og en klasse, der troligt mødte op en aften om ugen. Naturligvis er det stadig en stor del af virkeligheden i dag, men i stadig højere grad bliver kurser og arrangementer lavet efter andre recepter. Debatarrangementer, studiecirklér, klippekortskurser er blot nogle af de nye typer af folkeoplysning, der vinder frem.”

Bente mener, at den eksisterende lov kun i ringe grad er bygget til at støtte op om de nye former for folkeoplysning. Derfor har blandt andet oplysningsforbundene i flere år arbejdet for at slække de snærende bånd, som lovens definition af et hold som værende underviser og elever sidende i et klasseværelse på den lokale folkeskole, har været et udtryk for.

Bente Dahl understreger: ”Loven passede fint til folkeoplysningen for år tilbage, men nu er folkeoplysningen vokset ud af loven. Derfor må der en ny til.”

Trange kår i kommunerne

Landssekretariatets foreningsbesøg rundt i landet var blandt andet en mulighed for at høre, hvilke udfordringer og problemer foreningerne møder i dagligdagen. En del af disse kan

henføres til den gældende lov. I størstedelen af landets kommuner er man kommet under økonomisk pres. Et af de steder, kommunerne desværre vælger at spare, er folkeoplysningen. Det betyder ringere vilkår for de folkeoplysende foreninger. Regeringen taler samtidig om, at folkeoplysningen i højere grad skal hjælpe med at løfte samfundsmæssige opgaver som folkesundhed, integration, beskæftigelsesfremme og klimaindsats, og dermed er grundlaget skabt for en revision af folkeoplysningens vilkår.

16 af landets kommuner har valgt at nedlægge folkeoplysningsudvalgene og uanset, om det skyldes nedprioritering af borgernes medbestemmelse på området eller andre forhold så er tendensen klar: Folkeoplysningen skal have en ny placering i fremtidens uddannelses- og kulturbillede.

Fra vores foreningsbesøg hører vi også, at den øgede centralisering, som fulgte kommunalreformen, betød nye – og ikke altid bedre – lokaleforhold. I visse tilfælde ligger de nye lokaler tilmed længere væk fra det pågældende lokalområde. Det er naturligvis heller ikke befordrende for livet i lokalsamfundene.

En ny lov kan definere bedre forhold i kommunerne – og måske betyde at dele af støtten og rammerne bliver et anliggende direkte med staten.

Ændringer til det bedre

Udover at en ny lov kan opfylde kravene fra en ændret verden, så er en ny lov også en oplagt mulighed for at få ændret i mindre hensigtsmæssige ting i den eksisterende. Et af de problemer, foreningerne oftest fremhæver med det gældende støttesystem, er, at det er meget bureaukra-

tisk. Selv meget små foreninger med meget begrænset aktivitet skal udfylde en masse skemaer, ansøgninger og så videre.

En anden anke er, at støttesystemet ikke opfordrer til udvikling, men hæmmer den. I dag kan en forening risikere at stå med underskud efter en fremgangsrig sæson – og det er de færreste kommuner, der har penge til at øge bevillingen det følgende år trods dokumenteret behov derfor. En tidligere lov havde den såkaldte 5 procentspulje, der støttede udvikling. En reel udviklingsmulighed er et stort ønske for fremtidens folkeoplysning.

En mulighed

En revision af folkeoplysningsloven er en mulighed for folkeoplysningen. NETOPs styrelse er helt klar over dette og vil gøre, hvad der overhovedet er muligt for at få indflydelse. Målet er, at en ny lov bliver en fin balance mellem de ønsker, som regeringen tænkes at stille til folkeoplysningens andel i løsningen af de tidligere nævnte samfundsopgaver, og bedre – eventuelt løsere – vilkår for afholdelse af aktiviteter. Endnu er det usikkert, hvordan regeringens folkeoplysningsudvalg bliver sammensat – og hvordan udvalgets opgaveformulering kommer til at lyde – men styrelsen holder sig klar til at præge, så vidt det er muligt.

Med Grundtvig til Fitness

AF BJØRN SALLING *Skoleleder i Fokus Folkeoplysning, Aalborg*

I Aalborg har de løftet aftenskolen ud af de støvede, lånte klasseværelser og slidte gymnastiksale. I stedet er de flyttet ind i gode, tilpassede og – måske vigtigst – egne lokaler. Seneste skud på stammen er et fitnesscenter.

FOKUS Folkeoplysning åbnede den 18. september dørene til et nyt hus i Nørresundby. Huset, der er på cirka 1.000 kvadratmeter, hedder FOKUS Fitness og indeholder en lang række tilbud inden for sundhedsområdet. Udover et decideret fitnesstilbud finder man også Zoneterapeutskolen, et daghøjskoleforløb for stressramte, aftenskolekurser inden for bevægelsesområdet samt tre private lejere inden for behandlingsområdet. Blandt andet en fysioterapeut og en psykoterapeut.

Fleksibel fitness

Fitness tilbuddet udbydes af FOKUS Folkeoplysning. Og det har været en succes. Her tre måneder efter åbningen har vi omtrent 250 medlemmer, der

betaler 275,- kr. pr. måned. For det beløb har man adgang til et motionsrum, hvor en fysioterapeut giver instruktion og laver træningsprogram. Men det helt unikke er, at man har fri adgang til 15 træningshold om ugen. Det er træningshold inden for pilates, yoga, boldtræning, Tai Chi med videre. Altså det vi i forvejen har stor erfaring med at udbyde i aftenskolen. Det nye er den fleksible model. Man betaler et fast beløb og kan frit komme og deltage i aktiviteterne efter tid og behov.

Det hele menneske

Vi kalder FOKUS Fitness for et tilbud til "det hele menneske". Heri ligger nogle holdninger til sundhedsområdet. En erkendelse af, at der er sammenhæng mel-

lem krop og psyke.

Huset rummer en hyggelig café, hvor der mulighed for at slå sig ned efter træningen og få en kop grøn te og en grovbolle. Det er vores ønske, at husets brugere vil bruge caféen til at mødes med andre mennesker. Men caféen danner også ramme om en række foredrag, der er tematiseret omkring krop og sundhed. For brugerne af FOKUS Fitness er foredragene gratis.

Har ramt rigtigt

Projektet har været en stor satsning for FOKUS Folkeoplysning, men vi kan se allerede nu, at vi har ramt rigtigt med visionen. "Folkesundhed med en holistisk vinkel og stor fleksibilitet for deltagerne."

Fokus Fitness er seneste skud på stammen i folkeoplysningens udvikling. Selv om rammerne nok ligger et stykke fra Grundtvigs, er mange af bagtankerne de samme.
(Fotos: Bjørn Salling)

Kirsebærkurve

– et bud på kurvefletpulsens i 2008

AF JETTE MELLGREN *Odense Aftenskole*

Kirsebærfestival er en årligt tilbagevendende begivenhed i Kerteminde Kommune. Festivalen, der foregår i juli måned, rummer et væld af arrangementer inden for kunst/musik/gastronomi med mere med kirsebærret som omdrejningspunkt. Det arrangement, jeg her vil fremhæve, er Kirsebærkurveudstillingen på Johannes Larsen Museet.

Bred vifte af kurve

Det er andet år i træk, væver og kunsthåndværker Helle Baslund arrangerer denne sommerudstilling. Som kurve- og fletinteresserede er denne begivenhed en oplevelse af kurvemageri, når det spænder bredest!

Ni kurvemagere, pileflettere,

kunsthåndværkere fra henholdsvis England, Finland, Frankrig og Danmark var inviteret til at give deres fortolkning af kirsebærkurve. Det resulterede i en bred vifte af kurve og et eminent bud på, hvor kurveflet befinder sig i anno 2008.

Historie og nytænkning

Nogle kurve var udført med perfektionistisk, teknisk kundskab, hentet fra det smukke historiske ædle håndværk som Steen H. Madsens kopi af Dronning Alexandrines kurv fra 1912. Andre optrådte mere legende som veldrejet kunsthåndværk blandt andet Klaus Titzes skulpturelle kurv i rulleflet og Tim Johnsons trio, der var flettet af pilebark i kombination med

Helle Baslunds forskellige kirsebærkurve og Steen H. Madsens kopi af Dronnings Alexandrines kurv var blandt andet udtryk for historie og nytænkning.

rattan, og således repræsenterede det inderste og det yderste af to planter fra modsatte sider af kloden. Anna Maria Vattainen splittede pileplanten, og lod kun barken få en plads i sine sirligt flettede og syede kurve. Marianne Mortensen anvendte pil i bådformede udgaver af vippende kurve.

Munter fantasi

Atter andre stod som muntre eksperimenterende indslag af genbrugsmaterialer som Lois Walpoles fantasifulde kirsebærkagekurve og Annette Holdensens farvestrålende kurve af genbrugte juicekartoner. Også Helle Baslund forfulgte genbrugstanken ved at anvende grøntsagskasser med print til bund og gamle

ledninger til flet.

Mit eget bud på kirsebærkurve var fire stykker, én i frisk græs til indsamling af friske bær, én i plastik til at skylle i, én i dunhammer til at lægge bærerne blødt i og sluttelig én i gammelt græs til de tiloversblevne kirsebærsten. Gamle skikke, nye materialer. Et håndværk under forandring.

Hold øje

I juli 2009 vil Helle Baslund og Johannes Larsen Museet være klar med endnu en runde af Kirsebærkurveudstillingen. Hold øje med den og de seneste bud på flet!

Nyere, bedre og hurtigere hjemmesider

AF MARTIN HANSEN *Informationskonsulent*

I januar 2009 lanceres den nye version af NETOPs hjemmesidesystem. Den nye version byder på en række nye funktioner, nemmere redigering og den bliver hurtigere og mere stabil.

NETOPs hjemmesidesystem var en succes fra begyndelsen tilbage i 2005. I dag er mere end 90 af vores foreninger oprettet i systemet. Og tallet stiger stille og roligt.

Men vi hviler ikke på laurbærene. Selv om vi fra starten forsøgte at lave et gennemtænkt system, så er der behov for en opdatering. Det skyldes til dels, at der på IT-området er en voldsom udvikling. Læg dertil, at en tilsvarende udvikling sker med brugerne – ikke mindst brugerne af hjemmesidesystemet. Således er der både kommet nye oplagte muligheder i teknologien og mere avancerede ønsker fra brugerne. Det udmønter sig i en ny version.

Nye funktioner

På hjemmesideværkstederne, som vi løbende afholder rundt omkring i landet, spørger vi om

nye ønsker til systemet. Desuden får vi også en masse gode ideer i den daglige kontakt med systemets brugere. Disse ønsker har vi gennem årene samlet sammen, og disse ønsker har vi vurderet i forhold til relevans for de mange og økonomi i forhold til udvikling. Til sidst stod vi med en liste over nye funktioner, som vi mener, vil komme de fleste hjemmesidebrugere til gode. Funktionerne tæller blandt andet flere valg i layout, nemmere visning af billeder, gæstebog med mere.

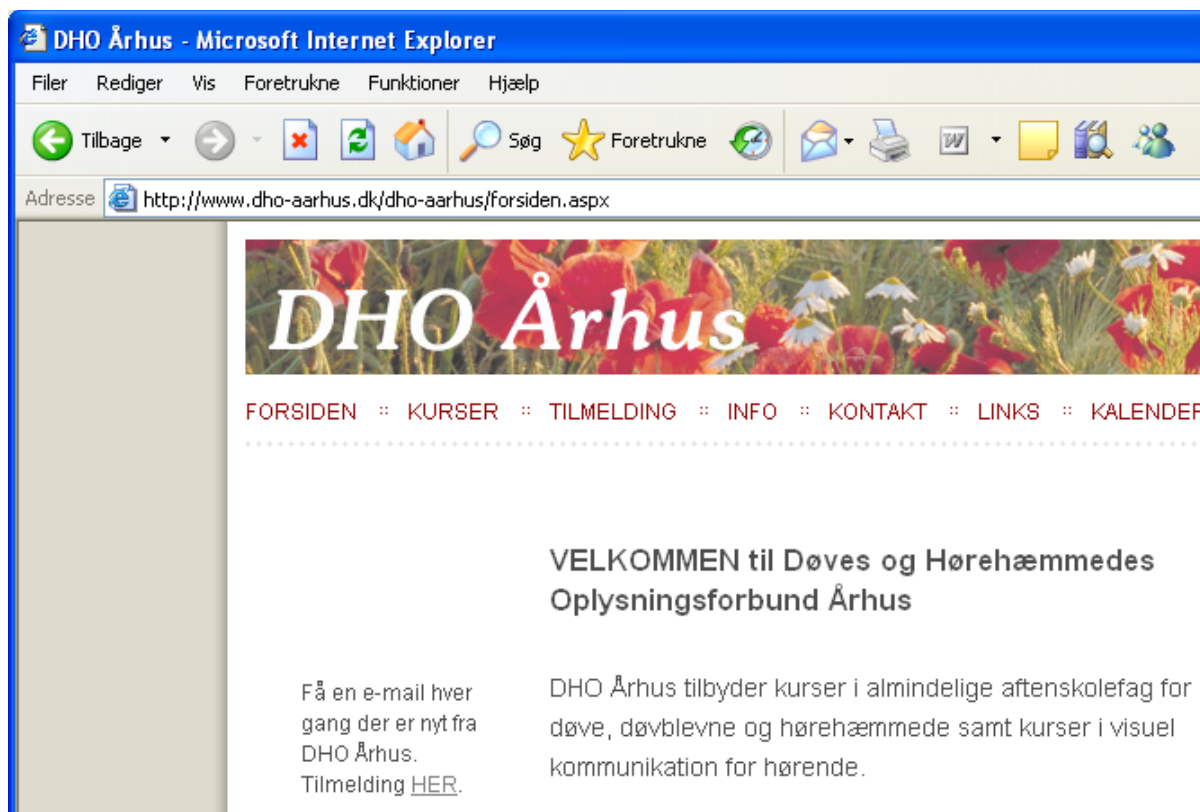
Teknikken

Hjemmesidesystemet er bygget op i et program ved navn umbraco. Dette program er som alle andre i en løbende udvikling, og NETOPs system var bygget i en efterhånden utidssvarende version af umbraco. Det betyder blandt andet, at redigering af hjemmesider er langsommere

end egentligt nødvendigt. Samtidig byder de nye versioner af umbraco også på en lang række nye, smarte små funktioner, der gør livet som hjemmesideredaktør lidt sjovere og lettere. Sidst, men ikke mindst, betyder en ny version også, at diverse småfejl i programmet er rettet. Småfejl som ind imellem får systemet til at gøre irriterende ting, som man ikke rigtig kan forklare.

Optimering til søgemaskiner

Hjemmesidesystemets samspil med DOFO fungerer godt, men de kurser, der vises på hjemmesiderne via DOFO, dukker ikke op i for eksempel Google. Dette skal ændres, så folk, der søger på trædrejning naturligt føres ind på de foreningshjemmesider, hvor der er sådanne kurser. Desuden kigger vi på at få hjemmesiderne

til generelt at dukke op tidligere i søgninger.

Tidsplan

Den nye version af hjemmeside-systemet kommer i luften først i det nye år. Hen over vinteren og foråret vil vi hjælpe foreningerne med at lægge deres hjemmesider over i den nye version. Desuden afholder vi et værksted i de nye funktioner i forbindelse med kursusdagen den 17. januar i Middelfart (Dagen er omtalt i en anden artikel i dette blad.).

Forbedringer og nye funktioner

Frit farvevalg til baggrund

I dag er der kun fire forskellige muligheder. Med den nye mulighed er der stort set ubegrænset mulighed for at vælge farver til hjemmesiden.

Flere faste sideskabeloner

Disse vil gøre det meget lettere at oprette og vedligeholde forskellige standardsider. For eksempel: bestyrelsesside (slut med at kæmpe med en irriterende tabel), gæstebog (nu kan besøgende skrive på hjemmesiden), billedgalleri (nem, pæn og ensartet visning af gallerier)

Nem oplægning af billeder

Funktion der betyder, at brugerne ikke længere skal bekymre sig om billederne er for store, før de lægger dem ind på hjemmesiden. Det sker automatisk

Bedre backup

Er nok lidt mere teknisk og intern, men betyder at de lokale hjemmesider ikke optager for meget plads på den fælles server – og dermed forbedres serverens ydeevne og hjemmesidernes hastighed.

Kursusbeviser som kvalitetsstempel

AF MARLENE BERTH NIELSEN *Foreningskonsulent*

Synliggørelse og dokumentation af alt det, deltagerne i folkeoplysningen lærer, er blevet tidens nye mantra. Rigtig mange kursister kommer i aftenskolen, fordi vi her tilbyder et frit og frivilligt læringsrum. Men står de to forhold i modsætning til hinanden?

NETOP har i samarbejde med LOF gennem flere år arbejdet med, hvordan vi kan synliggøre alt det, kursisterne i aftenskolen lærer. Det er ikke fordi, NETOP mener, at nytetænkningen skal have sit indtog i folkeoplysningen på bekostning af det frie og frivillige. Det frie og frivillige er nogle af grundpillerne i aftenskolerne, og sådan skal det blive ved med at være. Men når der fra centralt hold sættes fokus på også at tillægge såkaldt uformel læring og uformelle kompetencer værdi, handler det for NETOP om at markere, at vi lige præcis gennem det frie og frivillige tilfører folk vigtige kompetencer – kompetencer de kan vælge at beholde ”for sig selv” som livskvalitet, eller kompetencer de kan vælge at bringe i spil i andre sammenhænge for eksempel på arbejde eller i uddannelse.

Kursusbeviser

Der er nogle fag i aftenskolen, og der er nogle målgrupper, hvor det ikke giver megen mening

at udlevere et kursusbevis efter endt kursus. Jeg ville for eksempel være ret ligeglad med at få udleveret et kursusbevis, hvis jeg gik til afspænding eller yoga. Men hvis jeg gik til et sprogfag eller psykologisk fag, ville jeg finde det meget mærkeligt, hvis jeg ikke efter endt kursus fik udleveret et kursusbevis. Der er fag inden for hver af de store faggrupper, hvor det er helt oplagt, at skolen udleverer et kursusbevis, mens der altså er andre fag, hvor det er ligegyldigt. Pointen er, at det ikke er et spørgsmål om, at vi enten deler kursusbeviser ud i aftenskolen, eller også gør vi det ikke. Det er langt mere et spørgsmål om, at den enkelte skole tager stilling til sit fagudbud og til, efter hvilke kurser kursisterne skal have et kursusbevis.

Et let tilgængeligt system

At udarbejde kursusbeviser er selvfølgelig en ekstra arbejdsbyrde for læreren eller skolelederen. Desværre tror jeg også den bliver mere og mere omgængelig.

Efterhånden som karakteren af aftenskolens målgruppe ændrer sig, vil vi også i aftenskolen opleve nye og ændrede krav fra kursisterne. Ét af dem kunne på nogle fag være at få et kursusbevis udleveret efter endt kursus. Et bevis der kort og præcist beskriver, hvad det er for et kursus, man har deltaget i.

At det er en ekstra arbejdsbyrde har NETOP i samarbejde med LOF forsøgt at dæmme op for ved at udarbejde et internetbaseret system, hvori læreren eller skolelederen på en ganske let måde kan udforme skabeloner til kursusbeviser. Ved at bruge NETOPs system får man dels hjælp til at udforme selve kursusbeviset. Man får også et system, hvor der er tænkt i genbrug fra år til år og sammenkøring med DOFO, så færrest mulige oplysninger skal tilføjes. Og endelig får man et ens visuelt udtryk.

Det elektroniske kursusbevis

I NETOPs system – det elektroniske kursusbevis – bliver man ført gennem 4 beskrivelsesfaser af kurset: niveau, indhold, metode og slutmål. I forhold til en indholdsbeskrivelse af det enkelte kursus, er det ikke muligt at lave standardiserede formuleringer, andre bare kan klikke på og bruge. I stedet er der hjælp og inspiration at hente, når man

skal lave sin indholdsbeskrivelse i form af en række hjælpeord, der er karakteristiske for hver faggruppe.

For elementerne: niveau, metode og slutmål blev der fokuseret på at udarbejde standardiserede formuleringer, som læreren eller skolelederen kan klikke på, hvorefter de tilføjes på kursusbeviset. Systemet spiller som nævnt også sammen med DOFO. Dette muliggør, at aftenskolerne kan trække standardoplysninger for de enkelte kurser ind i skabelonen, for eksempel kursusnavn, lektionstal og kursisternes navne. På denne måde behøver man kun én gang at udfylde disse informationer i DOFO.

Hvorfor bruge det?

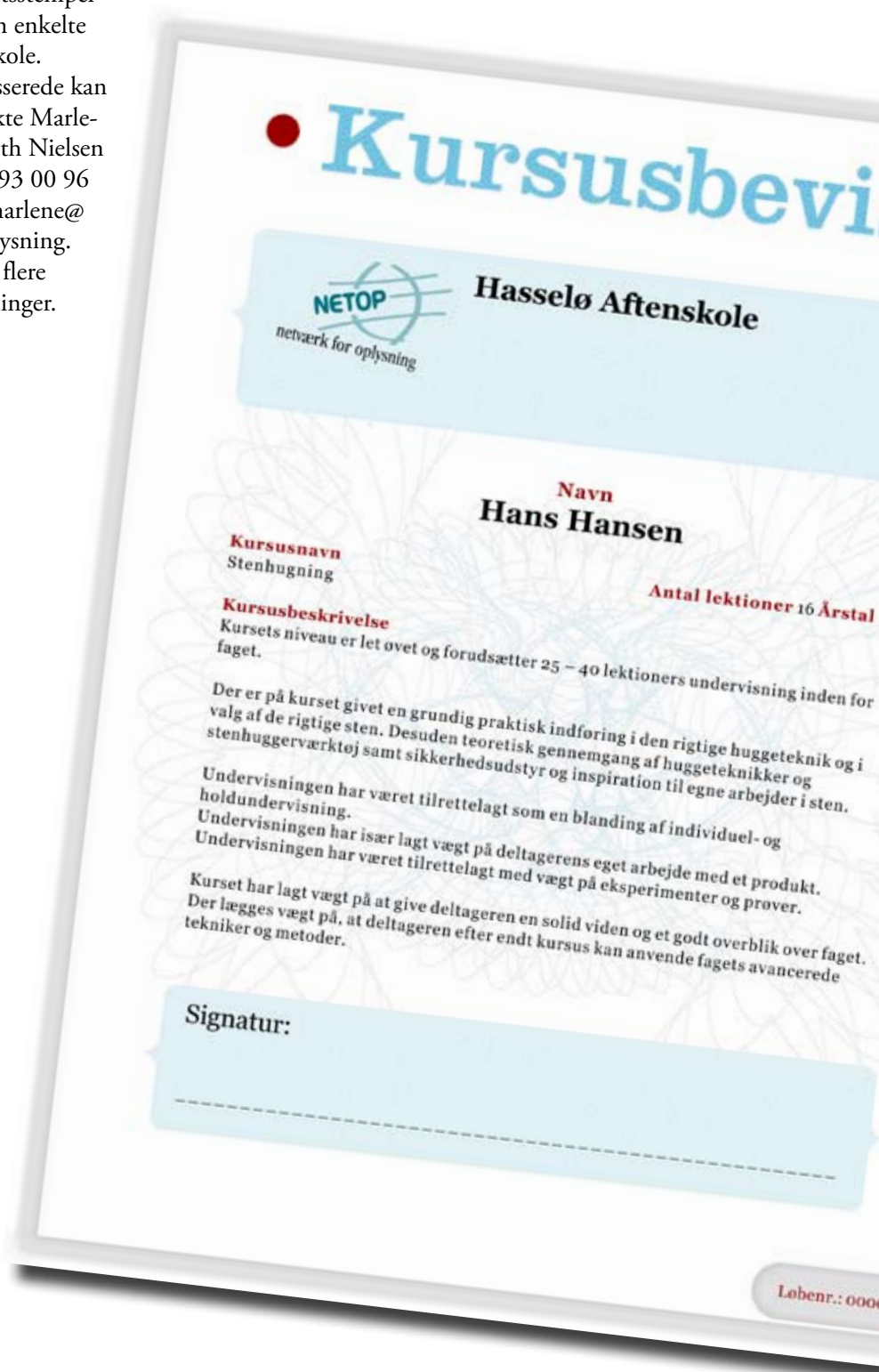
Som allerede nævnt er tendensen, at aftenskolerne skal kunne beskrive og synliggøre, hvad vi går og laver, og folk i almindelighed skal kunne beskrive, hvad der går rundt og lærer og hvilke kompetencer, de har.

Hvis jeg for eksempel melder mig til et kursus i konfliktløsning eller ikke-voldelig kommunikation kan det være af ren og skær interesse. Men det kan også være, at min arbejdsplads betaler, og at jeg har meldt mig, fordi jeg kan bruge det i mit arbejde. Derfor kan det være værdifuldt for mig at få udleveret et kursusbevis, der beskriver, hvad jeg er blevet undervist i. Et er, at man godt selv kan beskrive, hvad der er foregået på et kursus, men det er altså noget helt andet, når det sker systematisk og med en faglærers indblik og sprog. Dermed også sagt, at et kursusbevis kan være en hjælp til kursisten selv, når han eller hun over for andre skal beskrive, hvad hun har lært.

Kvalitetsstempel for skolen

Et kursusbevis er skolens dokumentation for, hvad der foregår på kurserne. På denne led kan et kursusbevis også, hvis det er udformet systematisk, være et kvalitetsstempel for den enkelte aftenskole.

Interesserede kan kontakte Marlene Berth Nielsen på 33 93 00 96 eller marlene@netoplysning.dk for flere oplysninger.

Folkeoplysning i en diktaturstat

AF FLEMMING THØGERSEN *Medlem af Internationalt Udvalg (IU)*

Flemming Thøgersen var sammen med Agnete Andersson gæster ved en stor folkeoplysningsfestival i Belarus (Hviderusland). Flemming Thøgersen beretter her om landet og de muligheder, der er for et samarbejde på folkeoplysningsområdet.

Når man kommer til paskontrollen ved grænseovergangen til Belarus, så er der et opslag, som forklarer, at det ifølge loven ikke er tilladt at have penge liggende i passet, og at man kan blive straffet, hvis man alligevel gør det. Det fortæller to ting: Der har været tilfælde af korruption blandt grænsepolitiet, men nu har myndighederne besluttet at sætte en stopper for det.

Belarus – ikke Hviderusland

Jeg har to gange i år besøgt Belarus. Det land som de fleste bedst kender som Hviderusland, men som vi nu her i landet officielt har vedtaget at kalde det, som landet selv ønsker, nemlig Belarus. Det navn vil jeg derfor

også bruge i denne artikel. Jeg kom dertil med en begrænset viden, for det er meget begrænset, hvor megen kontakt, der har været mellem Danmark og Belarus. Som opslaget ved grænsen er et eksempel på, så er landet meget modsætningsfyldt. Det lever ikke op til fordomme om lighed med de gamle kommunistiske diktaturer, hvor sikkerhedspolitiet overvågede alt og alle, og man skulle passe på med, hvem man talte med, for at de pågældende ikke skulle komme i vanskeligheder. På den anden side er der også lang vej, før der kan tales om demokrati.

Mange kontakthflader

Mit første besøg i Belarus var i juni i år, hvor jeg besøgte nogle

organisationer, som sammen med NETOP og Østersøregionens NGO-samarbejde har søgt Nordisk Ministerråd om støtte til et projekt om samarbejde mellem nordiske og belarussiske civilsamfundsorganisationer. Det besøg førte til, at NETOP blev inviteret til den folkeoplysningsfestival, som fandt sted i Minsk i oktober, og hvor jeg havde fornøjelsen at deltage sammen med Agnete Andersson. Der var også gæster fra vores søsterorganisation i Sverige, Studieforbundet Vuxenskolan, som gennem flere år har haft samarbejde med belarussiske organisationer om studiecirkel virksomhed. Ved festivalen var der mulighed for at komme i kontakt med organisationer inden for mange forskellige områder: ungdomsorganisationer, miljøbevægelsen, kulturelle foreninger og mange andre. De kulturelle foreninger havde en stor del af deres virksomhed inden for det område, som vi i Danmark betegner som husflid.

Svære vilkår for frivillige

Der findes et utal af såkaldte NGO'ere i Belarus. Men den største del af dem driver deres virksomhed efter myndighedernes forskrifter og vil næppe falde inden for det vi kalder en NGO - altså en "ikke regeringsorganisation", nogle få er i åbenlys opposition til styret. Der er dog også foreninger, som er registrerede, men som arbejder uafhængigt af myndighederne. De har det ikke let. For at få tilladelse til at arbejde, skal de have en adresse, som er godkendt af myndighederne. Det giver mulighed for at opkræve en høj husleje. Også skatteregler bruges til at kontrollere foreningerne. For at kunne drive voksenundervisning, skal man ikke alene finde lokaler, man skal også have en tilladelse til at bruge dem. Det allerværste er måske at frivillige ledere kan risikere at miste deres arbejde, hvis de bliver for kritiske. Foreningernes arbejde er ikke særligt godt kendt internt i landet, for der er ingen medier, der omtaler dem. Medierne er alle regeringskontrollerede. Derfor er noget af det, som foreningerne efterspørger, en støtte til et formidlet oplysning om deres arbejde.

Entusiasme – trods alt

Trods alle vanskelighederne manglede der bestemt ikke entusiasme hos de frivillige foreningsledere. Der kunne også spores en vis forsigtig optimisme med hensyn til fremtiden. Der er en voksende nationalfølelse i Belarus, som kommer til udtryk ved, at man fremhæver det belarussiske sprog, som er noget forskelligt fra russisk. Jeg hørte også mange sige, at indstillingen til uddannelse og til arbejde er anderledes end i Rusland, man er mere indstillet

på at tage et personligt ansvar. Man føler sig som et europæisk kulturfolk. Her er noget som både regering og opposition kan være enige om.

Svært at være i opposition

Vi oplevede et land, som er meget forskelligt fra Danmark. Det manglende demokrati, demonstrationsforbud, forfølgelse af oppositionspolitikere er ubehageligt at høre om. Ved det sidste valg fik oppositionen ikke valgt en eneste af deres kandidater. Hvis man skal glæde sig over noget, så må det være, at der trods alt var opstillet en opposition. Når ingen fik lov at blive valgt, er det nok et tegn på, at der er tale om en reel opposition, og ikke om nogle partier, som regeringen lader bestå for et syns skyld, ligesom man så i nogle af de gamle kommuniststater. Der var et ubehageligt optrin på festivalen, hvor et rasende parlamentsmedlem kraftigt protesterede mod noget, som var blevet sagt i en gruppe. Det ville blive

noteret og givet videre – der blev ikke sagt til hvem. Vi ved ikke, om der senere er sket noget. På mødet gik samtalen videre, som om der ikke var sket noget usædvanligt.

Flere muligheder

Hvad kan vi samarbejde med belarussiske NGO'ere om? Helt konkret blev vi opfordret til at gå med i et samarbejde med miljøorganisationerne. De ønsker at udarbejde undervisningsmateriale om kost og fødevarer. De har allerede kontakt til Friluftsrådet i Danmark, men også gerne have en oplysningsorganisation med. Nogle andre organisationer spurgte, om vi ville være med til at lave dramaundervisning, som kan bruges i forskellige foreningssammenhænge. En studenterorganisation, som arbejder med FN-spørgsmål kunne tænke sig et samarbejde med FN-foreninger. Da NETOP er kollektivt medlem af FN-Foreningen er det nærliggende at tage spørgsmålet op i det forum. Hvert år afholdes en festival

Det belarussiske sprog benytter det kyrilliske alfabet. Her på logoet for folkeoplysningsfestivalen.

for økologiske produkter. Her præsenteres ikke alene landbrugsprodukter, men også lokalt kunsthåndværk og husflid. Jeg vil foreslå, at nogle af NETOPs husflidsforeninger prøver at komme med for at opleve sådan en festival.

Præsentation og inspiration

Formålet med folkeoplysningsfestivalen var at skabe forståelse af den ikke-formelle uddannelse og dens værdi for både den enkeltes personlige udvikling og for samfundsudviklingen. Der var debat om mulighederne for at få den ikke-formelle uddannelse til at blive en del af landets uddannelsessystem. Desuden var festivalen en lejlighed for organisationerne for at præsentere deres programmer og projekter og gensidigt inspirere hinanden. Hver af de deltagende organisationer havde lavet en lille udstilling om deres arbejde. De bedste blev præmierede.

Folkeoplysning som bistand

Folkeoplysningen i Belarus adskiller sig i sine ideer ikke fra den danske. Derfor har vi også store muligheder for at bidrage i et ligeværdigt samarbejde. Det er kendt, at USA og enkelte store europæiske lande støtter demokratiudviklingen i Belarus. Men jeg tror, at det ofte vil give bedre resultater, hvis mindre lande som for eksempel de nordiske og de baltiske gik ind i arbejdet. Danmark, som er blandt verdens førende lande med hensyn til folkeoplysning og livslang læring, kunne passende vælge det som et hovedområde for den danske bistand til Belarus. Festivalens ledere betonedede ønsket om et meget stærkere samarbejde

med europæiske organisationer, og de spurgte også interesseret til, hvordan støtte til civilsamfundet indgik i vores regeringers prioriteringer.

”Belarus ønsker at få del i det europæiske hverdagsliv,” blev der sagt.

Prøv det!

Hvis I får en mulighed for at rejse til Belarus, så vil jeg bestemt anbefale, at I tager imod tilbuddet. Der er ikke langt fra Danmark til Belarus, kun en god times flyvning direkte til Minsk. Man oplever lidt mere – og det er meget billigere – ved at flyve til Vilnius og derfra tage Euroline-bussen til Vilnius. Det er en fire timers bustur med et stop ved grænsen for toldbehandling og et ekstra stop i en af de landsbyer, der passerer på vejen. Der er gode veje, og den kollektive

trafik i Belarus fungerer upåklageligt. Det gælder også busser og metro i Minsk. Vigtigst af alt er dog den venlige og imødekommende befolkning. Det er ikke så mange, der taler engelsk, men alle forsøger at hjælpe så godt, de kan. Der er heller ingen grund til at være bekymret for maden, der er mange gode restauranter, og de er billige. Er du kunstinteresset, så er der museer med den klassiske kunst og gallerier med moderne avantgardekunst.

Belarus (tidl. Hviderusland)

Hovedstad:	Minsk
Indbyggertal:	9.689.800
Areal:	207.600 km ²
Officielle sprog:	belarussisk og russisk
Flag:	

Danmarks
største samling af
kurser inden for
håndværksfagene

INSPIRATION & EFTERUDDANNELSE

Nyt katalog
udkommer
den 15. december.
Husk at bestille et
gratis eksemplar!!

tlf. 63 32 20 96 • kursus@netoplysning.dk • www.netoplysning.dk

NETOP
netværk for oplysning

Flere kvinder i byrådet

FO Århus deltager i Århus Kommunes kampagne for at få flere kvinder til at gå ind i lokalpolitik. Kampagnen sker i anledning af 100 året for kvinder kommunale valgret, og FO Århus' andel er at tilbyde at arrangere debatarrangementer om emnet. I den forbindelse har FO Århus sammen med kommunen udgivet en lille folder med forslag til emner og oplægsholdere.

Nye kørselssatser

Satserne for skattefri kørselsgodtgørelse for kørsel i egen bil i arbejdsgiverens tjeneste er blevet ændret. For 2009 har Skatterådet fastsat satserne til følgende: For kørsel til og med 20.000 km. årligt: kr. 3,56 pr. km.

For kørsel udover 20.000 km. årligt: kr. 1,90 pr. km

For 2008 udgør satserne henholdsvis kr. 3,47 og kr. 1,83 pr. km.

Desuden har Skatterådet strammet reglerne omkring dokumentation op, hvilket blandt andet betyder, at man fremover skal angive start- og stoptallet på den benyttede bils kilometertæller. Hvis det ikke sker, risikerer modtageren af kørselsgodtgørelse at skulle betale skat af beløbet.

JULEFERIE

Landssekretariatets to kontorer holder begge julelukket fra fredag den 19. december. Vi er tilbage igen mandag den 5. januar, klar til et nyt, spændende år.

Medarbejderne ønsker alle medlemmer, venner og samarbejdspartnere en rigtig glædelig jul og et godt nytår!

Barselsorlov

Fra 1. januar og fire måneder frem afholder landssekretariatets informationskonsulent, Martin Hansen, barselsorlov. Opgaverne i forbindelse med redigering af NETOPnyt varetages i denne periode af Henriette C. Andersen:

henriette.corvinius@gmail.com

Support af NETOPs system for lokale hjemmesider varetages af Henrik Bro: henrik@netoplysning.dk

VIGTIGE DATOER

19. dec.-5. jan.	Juleferie på NETOPs landssekretariat
17. januar	Fleksibel workshopdag i Middelfart
19. februar	Regionsmøde i Nordsjælland
25. februar	Regionsmøde i Sydjylland
26. februar	Regionsmøde i Vestjylland
4. marts	Regionsmøde i Nordjylland
5. marts	Regionsmøde i Østjylland
10. marts	Regionsmøde i Fyn
12. marts	Regionsmøde i Sydsjælland
25.-26. april	Landsmøde 2009 i Svendborg